

Dédapáink Városligete és a mai liget

Jött a por Rákos felől és irgalmatlanul elárasztotta Pestet. A városatyák époly kevéssé törődtek vele, minthogyha a Szahara portalanításáról lett volna szó. Mégis akadt valaki, aki megszánta

Ez a „barátságos“ vendéglő, de akad a közelében másik is. Ne feledjük, hogy Pest város határában vagyunk ugyan, de máris az az érzésünk, mintha a vidéken volnánk. Egyik major a másik

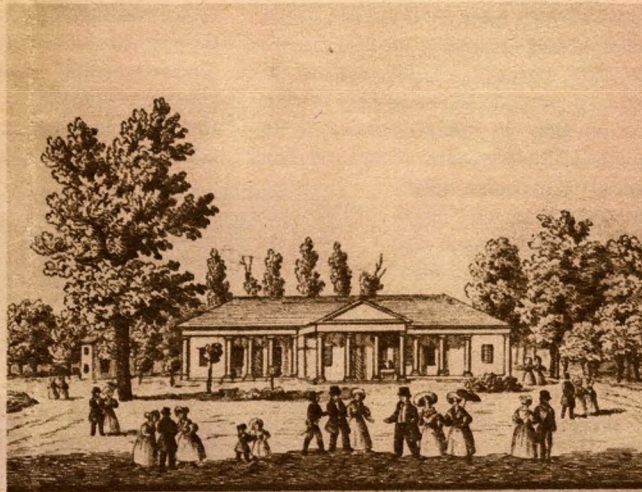
akkor még csak egy volt, az 1826-ban épített dróthíd, előkelőbben; lánchíd. Mivel pedig csak egy hid volt, annál nagyobb szerep jutott a csónakázásnak. Még 1844-ben is azt olvassuk, hogy

Pestvárosa ligetében a lánchíd.

a gyámoltalan várost. *Batthyány József* gróf, hercegprimás szánta rá magát, hogy a város keleti határában lévő nagy-kiterjedésű mocsaras-bozotos területét befásítja, parkirozza, *ilyképen a besivítő futóhomokot a várostól távoltartja, a polgároknak pedig kellemes üdülőhelyet biztosít.*

Terve végleges keresztülvitelében megakadályozta a nemes főpapot a halál, az eszme azonban túlélte őt és lépésről-lépésre haladt mindaddig, míg a mai liget nem létesült. 1800-ban még „*Batthyány-erdő*“ a neve, 1802-ben már „*Városerdő*“, bár egy 1809. évi tudósítás szerint „*az erdő nevet igazán nem érdemli meg az ott látható néhány égerfa*“. 1832-ben egy *Kratochwill* János nevű polgár bérlte az erdőcskét, ahová már *omnibuszt* járat. Érdekes is, mert a mozgalmas Királyntcán, az azt követő Fásoron és villasoron visz át az ut, a mely egy barátságos vendéglőhöz vezet.

Pestvárosa ligetében a vendég-és kávéház tekintete és tájéka

mellett. A majorban majorság, ami azt jelenti, hogy rántottesirkét és piritott-hátú libát lehet itt ebédelni vagy oszonnázni. (Vacsorázni ebben az őskorban nem mentek ilyen messzire az emberek.) Nyári színház is van a tájon, ha nem is olyan jó, mint a pozsonyi. Mutatványos bódé is akad, de mindennél fontosabb a két sziget és a tó.

Szegényedünk, ma már csak egy szigetünk van! Hid viszont három, —

vasárnaponként a tavon *regattákat és tengeri útközeteket rendeznek.*

A század közepén már kezd látványosság számba menni a Városliget. Az előkelő világ már itt végzi lovaglósétáját és mosolyogva nézi, hogy gyarapszik a köznép multságára a *vurstli*. Amikor kiépítik az *Andrássy-utat*, a *vurstli* véglegesen ideszorul, hogy elkezdődjék sorozatos megrendszabályozása, amely legutóbb apró vasbetonpalotákba szorította.

Meg is előkelősődik. Kiállítás mássutt nem is tudnak rendezni, csak itt, egyben idegesen pótolják a kivágott fákat és biztatják növekedésre a megmaradtakat. És azok növekszenek is. Az egykori ványadt, karvastagságú akácok ma már százados törzsekké izmosodtak.

A költők is pártját fogták a ligenek. *Arany János*, aki pedig ugyan-csak rajongója volt a *Margitszigetnek*, nem sajnált egy ti-

A Városliget az 1850-es évek végén.

zenhétszeres nyolcsoros verset s aranyos melankóliával ezt írja erről a kedvenc helyéről:

Kimentem a ligetbe újra
Hosszacska távollét után,
Hogy lássam füve, berke, utja
Minő hatással lesz reám.
Annak találtam most is, a mi,
— Régóta buvom s eleget —
*Ugy összeillünk párosan mi:
Kopott ember, kopott liget.*

Az az ötven esztendő, amely e dal elhangzása után elmúlt, rácsfolt a költőre. A hajdani „kopott liget” — bármennyire ellentétesen hangzik is — éppen az „öregedésével” megfiatalodott. A „ladikázó tó” fodros hullámait karesunyaku

hattyuk szelik s nem totyogó ludak, mint egykoron; a napperzselte avar helyére a kertészművészet ezerszínű virágból szőtt szőnyeget varázsolt; a poros utakat macadam váltotta fel; a gyérvilágu petróleumlámpák helyén villamos ivlámpák szórnak nappali fényt s a cammogó omnibuszok egykori hepe-hupás útján autóbilok száguldanak.

Ma Budapestnek — már fekvésénél fogva is — legkedvesebb kirándulóhelye, amelynek ózonos levegője felüdítve küldi vissza újabb munkára a felfrissült fővárosi robotost...

Siklóssy László.

